

1. Wykorzystanie spontanicznych procesów regeneracji lasu do przebudowy drzewostanów na gruntach porolnych

Lokalizacja: Nadleśnictwo Nowe Ramuki (ok 70 km)

Termin: 18.04.2023 godz. 9-13

Wzrost lesistości w Polce po II wojnie światowej wiązał się z powstaniem dużych powierzchni drzewostanów sosnowych, często słabo dostosowanych do siedliska. Jednak również drzewostany na glebach ubogich cechują się niższą zdrowotnością niż lasy na terenach gdzie pokrywa leśna utrzymywała się przez kilka generacji drzewostanu. W trakcie wyjazdu do nadleśnictwa Nowe Ramuki uczestnicy zapoznają się z nietypowym dla drzewostanów sosnowych wykorzystaniem rębni stopniowej udoskonalonej (IVd). Przedyskutowane zostaną kwestie godzenia niezbędnego w tej rębni ładu przestrzennego w kontekście wykorzystania pojawiających się wskutek rozpadu drzewostanu luk i przerzedzeń. Wskazane zostaną elementy techniczne, przestrzenne i czasowe rębni IVd. Oczekiwanym efektem nieszablonowego postępowania, obejmującego możliwie pełne wykorzystanie spontanicznie pojawiającego się odnowienia sosny, gatunków domieszkowych ale też i osobników wprowadzanych w poprzednich dziesięcioleciach jako podszyty, oczekiwane jest uzyskanie drzewostanów o większej stabilności, bardziej zróżnicowanych wiekowo, gatunkowo i strukturalnie. W miejscach gdzie procesy rozpadu drzewostanu nie są nasilone, zaprezentowane zostaną możliwości wykorzystania rębni częściowej (IIb) i pełnej (Ib) w odnowieniu z wykorzystaniem występującego na powierzchni spontanicznego obsiewu sosny. Wskazane postępowanie zostanie przedyskutowane w kontekście trendu półnaturalnej hodowli lasu.

2. Modyfikacje gospodarki leśnej w obiektach o specjalnych walorach przyrodniczych i społecznych - zagospodarowanie lasów o specjalnych funkcjach

Lokalizacja: Nadleśnictwo Stare Jabłonki (ok. 50 km)

Termin: 20.04.2023, 9-14

Lasy w pobliżu miast pełnią szereg funkcji pozaprodukcyjnych, charakterystycznych tylko dla takich lokalizacji. Ale i w tej grupie niektóre z nich, jak np. na przykład lasy w pobliżu ośrodków leczniczych odgrywają szczególną rolę swoistego buforu i miejsca wspomagającego rekonwalescencję i rehabilitację pacjentów. W trakcie wyjazdu uczestnicy zapoznają się modyfikacjami gospodarki w lasach przyległych do Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce k. Olsztynka. Drugim tematem będzie środowiskotwórcza rola wpływu bobrów: omówiony zostanie cykl „sukcesji bobrowej” od lokalnego rozpadu drzewostanu w podtopionej dolinie rzecznej, poprzez przestrzeń otwartą i jej stopniowe zarastanie po obniżeniu poziomu wody, rola bobrów w naturalnej retencji wody, możliwe straty ekonomiczne w krótkiej perspektywie czasowej vs. zwiększenie przyrostów biomasy w przyległych drzewostanach (w kontekście zmian klimatycznych). Omówione zostaną przykłady wykorzystania odnowienia naturalnego, zarówno wyprzedzającego, powstałego spontanicznie jak i na powierzchniach objętych cięciami rębnymi, jako efektywnego i uzasadnionego ekonomicznie narzędzia do zachowania miejscowej puli genowej i uzyskania drzewostanów w maksymalnym stopniu dostosowanych do lokalnych warunków. Ostatnim elementem będzie zapoznanie się z działalnością miejscowej szkółki leśnej, produkującej zarówno sadzonki gatunków panujących w miejscowych lasach, jak i domieszkowych, zwiększenie udziału których stanowi krok do poprawy stabilności drzewostanów w obliczu zmian klimatycznych.

Zbiórki przed wyjazdami 18.04, 20.04 o godz. 8.45 Plac Łódzki 3